

friere Stilling for Forstanderen og Lærerne, og de bør kunne kalde en ung Mand til sig og sige til ham: du har bedst af at tage ud og være Lærer et Aar og saa vende tilbage, inden du afflutter Undervisningen. Det forekommer mig derfor ikke, at der er nogen Grund til at nære Betænkelse ved § 5, men det er et Spørgsmaal, som vil kunne forhandles i Udvalget; thi jeg forudsætter som givet, at denne Lov maa komme i Udvalg.

Jeg vil fremdeles sige, at med Hensyn til § 2 maa jeg rigtig nok være enig med dem, som anse det ønskeligt, at Alderen for Indtrædelse i Seminarieret forhøjes til det 18de Aar. Jeg tror, det er for tidligt, at et Menneske skal kunne afflutte den hele Uddannelse, som han skal have, og som skal være Grundlaget for hans Virksomhed i hele hans følgende Liv, inden det 20de Aar. — Med Hensyn til Bestemmelsen i § 2 b, om at denne Vejledning kun kan søges hos de Lærere ved offentlige og private Skoler, som dertil udpeges af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, kan jeg ikke nægte, at jeg har haft nogen Betænkelse, dog ikke saa stærk som de Herrer, men det er ogsaa af de Ting, der kan forhandles nærmere om i et Udvalg. Jeg kan godt gaa ind paa, at det vil være vanskeligt at træffe dette Valg mellem de Lærere, som skulle udpeges; thi der kan let finde Forurettelse Sted, og jeg vil sige, at Bestemmelsen kan medføre store Vanskeligheder for mangen en fattig Dreng, som vil uddanne sig til Skolelærer. — Derimod forekommer det mig, at Slutningspunktummet i § 2 er der ingen Grund til at nære Betænkelse ved, i alt Fald, hvis man blot søger nogle saa Ord til Bestemmelsen om, at Ministeriet skulde have Bemyndigelse til at bevillige Undtagelser fra denne Bestemmelse om, at ingen kan optages i den mellemste Klasse uden at have gennemgaaet yngste Klasse, eller i øverste og mellemste Klasse. Naar der blot bliver tilføjet, at Ministeriet kan bevillige Undtagelse efter at have hørt Seminarierets Bestyrer, synes jeg ikke, at der kan være nogen Betænkelse derved. Meningen med Bestemmelsen er jo den, at man vil se at hindre det, som er i høj Grad til Skade for Disciplinen paa Seminarierne, nemlig at en Elev, som er blevet misfornøjet paa et Seminarium, kan gaa ud af det og ind paa et andet. Jeg tror, det er ønskeligt at kunne lægge lidt Vaand herpaa, og jeg ser ikke, der kan være nogen Grund til, at betænke sig paa det, naar man faar en saadan Bestemmelse om, at Ministeren skal

først give vedkommende Seminariebestyrer Lejlighed til at udtale sig; men jeg forudsætter i øvrigt som givet, at Ministeren ikke vil træffe Afgørelse om saadanne Forhold uden at forhøre sig derom. Hvis altsaa de Herrer mene, at det vil hjælpe noget, at en saadan Bestemmelse kommer ind, kan man vel blive enig derom.

Dernæst er der § 8, som gælder om Privatister. Ogsaa med Hensyn til disse have rigtig nok de Klager, som, under den Forhandling, der omtales i Bilagene, og som er bleven ført af Ministeren i Forbindelse med nogle Medlemmer af begge Ting og nogle Stolemænd, ere komne frem, været saa stærke fra alle Sider, som virkelig have haft praktisk med denne Sag at gøre, at jeg tror, der er al mulig Anledning til at gøre Vejen lidt besværlig for Privatisterne. Jeg kan ikke nægte, at jeg er bleven forbavsset ved, under disse Forhandlinger at saa den Oplysning, at det aldeles overvejende Antal af Privatister er Folk, der indstille sig som saadanne, fordi Seminarieret har nægtet at dimittere dem. Jeg tror ikke, der er nogen som helst Anledning til at lette Vejen for den Slags Folk. Jeg er fuldstændig enig med de Herrer om, at man ikke skal gøre det umuligt for Mennesker at indstille sig til Skolelærereksamen uden at have gennemgaaet et Seminarium. Jeg skal i saa Henseende oplyse, at to af mine personlige Bekendte fra de yngre Aar, af hvilke den ene var teologisk Kandidat og senere Præst og den anden juridisk Kandidat, have efter at have taget Embedsøksamen ved Universitetet, underkastet sig Skolelærereksamen. Den teologiske Kandidat tog Eksamen i nogle Tillægsfag, og den juridiske Kandidat tog fuldstændig Skolelærereksamen. Det vilde dog være aldeles meningsløst, om man havde forlangt, at disse to Mennesker skulde gaa ind som Elever i et Seminarium for at saa Lov til at indstille sig til Eksamen, og derfor maa der nødvendigvis være en Bestemmelse om, hvorledes man skal forholde sig lige over for Privatister, der kunne ønske at saa Lov til at indstille sig til Skolelærereksamen uden at have gennemgaaet et Seminarium, og jeg ser ikke nogen anden Udvej end den, at give Ministeriet Myndighed til at afgøre det. Jeg beklager lige saa fuldt som en af de Talere, der havde Ordet, at Ministeriet ikke mellem sine Embedsmænd har Mænd, der have staaet i Skolevæsenets Tjeneste, vi ere komne dertil her i Landet, at det skal være en afgjort Sag, at Skole- og Kirkesager udelukkende skulle behandles af Jurister i Ministeriet, men nu er det en